

कमर स्टोरी

महारानीलाई जन्मकैद

मान्छे मारेर समातिएका महारानी, बगौरा, जगती र प्रताप चिडियाखानामा आजीवन बन्दी बनेका छन् । जंगलको फराकिलो क्षेत्र गुमाएका यी बाघ साधुरो पर्खालभित्र निरन्तर फन्को लगाउँदै तनावमा देखिन्छन् । उनीहरूको प्राकृतिक व्यवहारदेखि बासस्थानसम्म बदलिएको छ । यो कुनैबेला मान्छेको ज्यान लिएर अहिले मानिसकै सहारामा बाँचिरहेका तिनै बाघहरूको कथा हो ।

■ अस्मिता बम / मध्यान्ह

कसैको ज्यान जानेगरी शारीरिक चोट वा क्षति पुऱ्याए के हुन्छ ? मुलुकी अपराध संहिता २०७४ को दफा १७७ ले जन्मकैदको सजाय तोकेको छ । जन्मकैद अर्थात् २० वर्षपछि अपराधमा संलग्न व्यक्तिको घर फर्किन पाउँदैन ।

अनि, मान्छे खाने बाघलाई नि ?

ठ्याक्कै कानुनी सजाय नतोकिए पनि नरभक्षी बाघलाई आजीवन चिडियाघरमा राखिदै आएको छ । शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जबाट बाहिर निस्केर २०८० वैशाखमा मान्छे मार्ने 'महारानी' होस् वा २०७७ चैतमा बर्दियाको बगौरीफाँटमा आक्रमण गर्ने बगौरा अहिले जाउलाखेलको सदर चिडियाखानामा छन् । उनीहरूसँगै चितवनको जगतपुरमा २०७५ पुसमा मान्छे मारेको 'जगती' र पर्साको प्रतापपुरमा २०७७ जेठमा मान्छे मार्ने 'प्रताप' पनि यहीं छन् ।

जंगलमा आफ्नो क्षेत्र बनाएर बसेका बाघ चिडियाखानामा थुनिएपछि स्वभाव नै फेरिएको छ । ठुलो पर्खाल र फलामले बारेर उनीहरूको बासस्थान बनाइएको छ । त्यसलाई दुई भागमा छुट्याइएको छ । 'बगौरा' र 'महारानी' एकपट्टि बस्छन् भने 'प्रताप' र 'जगती' अर्कोपट्टि । जंगलको अनुभूति गराउन पर्खालभित्रै ससाना ओडार बनाइएको छ ।

विस्तृत समाचार पृष्ठ २ मा

- रिसालु महारानी
- उग्र बगौरा
- जिदी जगती
- भद्र प्रताप

बाघको बढोत्तरी

- चितवन : १२८
- पर्सा : ४९
- बाँके : २५
- बर्दिया : १२५
- शुक्लाफाँटा : ३६

स्रोत : राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

वैदेशिक ढोजगार विधोष

कन्सुलर विभागबाट प्रमाणित प्रहरी रिपोर्टका आधारमा युएईको भिसा

मध्यान्ह संवाददाता
काठमाडौं, १९ मंसिर

संयुक्त अरब इमिरेट्स (युएई)ले परराष्ट्र मन्त्रालय कन्सुलर विभागबाट प्रमाणित प्रहरी रिपोर्टका आधारमा श्रम भिसा जारी गर्न थालेको छ । युएईले नेपाली नागरिकले भिजिट र श्रम भिसाका लागि एप्लाइ गर्दा नेपाल प्रहरीले जारी गरेको असल चालचलन रिपोर्ट नेपालस्थित युएईको राजदूतावास तथा कन्सुलर विभागबाट एट्रस्टेसन अनिवार्य गरिएकोमा वैदेशिक रोजगार व्यवसायीबीच चल्तीको भाषा मिनिस्ट्र अफ फरेन एफयर्स 'मोफा' कन्सुलर विभागबाट प्रमाणिकरण गरेको भए पुग्ने भएको छ । नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघको युएई समस्या हेर्ने

जिम्मेवारी पाएका तृतीय उपाध्यक्ष वैकुण्ठ पौडेल 'वैभव'ले गत भदौको अप्रत्यासित जेनजी आन्दोलनपछि अघोषित रूपमा रोकिएको भिजिट भिसा खुलाउँदा प्रहरीले दिने चालचलन रिपोर्ट 'मोफा' र युएई राजदूतावासबाट अनिवार्य प्रमाणीकरण गरिएकोमा केही दिनयता युएई राजदूतावास प्रमाणीकरण नभई 'मोफा' गरेको प्रहरी चालचलन भए पनि सहज रूपमा भिसा जारी हुन थालेको छ । युएईले गरेको भिसासम्बन्धी कार्यशैलीमा परिवर्तन भएपछि व्यवसायीको समय र रकम बचत भएको उनले टिप्पणी गरे । जेनजी आन्दोलनपछि नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ र युएईमा कामदार पठाउने वैदेशिक रोजगार

व्यवसायीले प्रहरी रिपोर्ट लिई नेपालीका लागि भिसा खुलाउन पहल गर्न युएईस्थित नेपाली राजदूतावास र नेपाल सरकारलाई आग्रह गर्दै आएका थिए । नेपालमा भएको जेनजी आन्दोलनपछि युएईले बर्किङ भिसामा अघोषित रोक लगाउँदा नेपालबाट जाने नयाँ कामदारको संख्यामा ६० प्रतिशत हाराहारीमा कमी आएको थियो भने युएईको हकमा गत वर्ष कात्तिकको तुलनामा यस वर्ष कात्तिकमा संस्थागत रूपमा ९८ प्रतिशतभन्दा बढीले कमी आएको थियो । गत वर्ष कात्तिकमा १४ हजार २९ जना युएई गएकोमा यस वर्ष कात्तिकमा २ सय ६५ जना मात्रै गएको वैदेशिक रोजगार विभागको तथ्यांक छ ।

चार दल चुनाव हुनेमा ढुक्क एमालेलाई संसद् पुनर्स्थापनाकै आस

जीवन शर्मा / मध्यान्ह
काठमाडौं, १९ मंसिर

सरकारले चुनावी वातावरण बनाउन नसकेको टिप्पणी गर्दै आएका राजनीतिक दलहरू अन्ततः चुनावलाई सफल बनाउनतिर केन्द्रित भएका छन् । प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले बोलाएको सर्वपक्षीय बैठकमा नेकपा एमालेबाहेकका राजनीतिक दलबीच मतैक्यता देखिएको हो ।

आसन्न निर्वाचनको विषयमा छलफल गर्न बसेको सो बैठकमा सबै पक्ष चुनावप्रति सकारात्मक देखिएको छलफलमा सहभागी नेपाली कांग्रेसकी नेता पुष्पा भुसालले बताइन् । 'चुनाव केन्द्रित आजको बैठक >>> पृष्ठ ५ मा

कभर स्टोरी

महारानीलाई जन्मकैद

वीचमा सानो पोखरी छ। छेउछाउमा फाडी पनि छ। फाडीका वीचमा पनि बस्न मिल्ने बनाइएको छ। तैपनि, बाघका लागि त्यो बासस्थान कुनै काराबासभन्दा कम छैन। उनीहरू त्यही पखालभित्रै छटपटाएर यताउता हुलिरहन्छन्। एउटै ठाउँमा पटकपटक एकोहोरो फन्को लगाइरहँदा दृश्यले बाघको बेचैनीलाई झल्काउँछ। बाघ मांसाहारी र एकान्तप्रिय वन्यजन्तु हो। तर चिडियाखानाका बाघले न चाहे जति मासु खान पाउँछन् न त एकान्त वातावरण नै। निश्चित समयमा पाउने तोकिएको आहारले उसको जीवनलाई संकुचित बनाइदिएको छ। चिडियाखानामा वन्यजन्तु हेर्न हरेक दिन सयौंको घुईचो लाग्छ। त्यसैले पनि बाघका लागि शांति छैन। ओडारसम्मै सुनिने हल्लाले बाघ राम्ररी सुत्नुसमेत पाउँदैन। आफैँ सिकार गर्ने वातावरण त भन्नु छँदै छैन। सम्भवतः त्यसैको प्रतिक्रिया बाघहरूले गर्जिएर दिइरहेका हुन्छन्।

पखाल पछाडिको भागमा बाघलाई आहारा दिन फलामकै ससाना कोठा बनाइएका छन्। ताकि बाघले आहारा दिन जानेमाथि नै आक्रमण नगरोस्। ती कोठामा मासु राखिदिएर बाघलाई बोलाइन्छ। पखाल र कोठा जोड्ने फलामकै ढोका छ। जसलाई माथिबाटै नियन्त्रण गरिएको हुन्छ। ती सबै बाघ हेरालुके जिम्मा हुन्छ। यसका लागि उनीहरूलाई विशेष तालिम दिइने गरेको सदर चिडियाखानाका प्रमुख सत्यनारायण साहले बताए। 'त्यो ढोका खोल्दा सन्तुलन विग्रिएमा बाघलाई चोट लाग्न सक्छ। त्यसैले विशेष सावधानी अपनाइएको हुन्छ,' उनले भने। आहारा खाएपछि बाघलाई पुनः पखालभित्रै पठाइन्छ।

संसारका सबै प्राणीलाई स्वतन्त्रता प्यारो हुन्छ। बाघ मात्र अपवाद छैन। लामो समय बन्दी जीवन बिताउनुपर्दा बाघमा पनि तनाव, आक्रोश र स्टेरियोटाइपिक बिहेबियर (बारम्बार एकै ठाउँ घुमिरहने) स्वाभाव हुने बाइल्ड लाइफ लेखक वदी सापकोटा बताउँछन्। साथै, अपर्याप्त स्थान र अनुचित हेरचाहले स्वास्थ्यसम्बन्धी समस्या पनि बढ्ने उनी बताउँछन्।

चिडियाखानाका प्रमुख साह भने उचित व्यवस्थापन, प्रशस्त खुला स्थान, वातावरणीय समृद्धि र वैज्ञानिक हेरचाहले चिडियाखानाका बाघहरूको जीवनस्तर सुधार आएको बताउँछन्। सोही कारण जंगलमा बस्ने बाघको तुलनामा चिडियाखानाका बाघको आयु लामो हुने गरेको दावी गर्दै उनी भन्छन्, 'जंगलमा बस्ने बाघ आफ्नै तरिकाले बसेको हुन्छ। सिकार पाउँदा खान्छ, नपाए भोके बस्छ। तर

यहाँ समयसमयमा आहारा पाउँछ, सुरक्षित हुन्छ। त्यसैले यहाँ बस्ने बाघको आयु पाँच वर्ष भए पनि बढी हुन्छ।'

साहका अनुसार, कतिपय बाघका लागि चिडियाखाना सुधार केन्द्र हो भने कतिपयका लागि वृद्धाश्रम। 'मान्छे मारेका, वनमा आतंक मच्चाएका बाघहरू ल्याएर राख्छौं। तिनीहरूका लागि यो सुधारकेन्द्रको जस्तो वातावरण हुन्छ, भने वृद्धा भएर सिकार गर्न नसक्ने अवस्थामा बाघका लागि चिडियाखाना वृद्धाश्रमजस्तै हो,' उनले भने।

चिडियाखानामा बाघले आहारा र बासस्थानका लागि संघर्ष गर्नुपर्दैन। तोकिएको आहारा नियमित पाउँछन्। घरेलु जनावरजस्तो स्याहारसुसार

पाएपछि बाघहरू मोटाउँछन्, जसका कारण रोगी हुन सक्छन्। त्यसैले चिडियाखानाका मांसाहारी वन्यजन्तुलाई सातामा एक वा दुई दिन उपवास राख्ने चलन सारभर छ। सदर चिडियाखानामा पनि हरेक शनिबार बाघलाई उपवास राखिन्छ। केही वर्षअघिसम्म दैनिक ६-७ केजी रांगाको मासु खुवाउँदै आएकोमा पछिल्लो समय पाँच केजीका दरले आहारा दिने गरिएको छ।

सुधारगृहजस्तो दावी गरिए पनि एकपटक चिडियाखाना ल्याइएको बाघ कहिल्यै जंगलमा फर्काइन्। त्यसैले त्यस्ता बाघ आजीवन यहीं रहन्छन्। २०७५ फागुनमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जबाट बाहिर निस्केर मान्छे, मानै बाघलाई

चिडियाखाना ल्याउँदा ऊ भर्खर सात वर्षको थियो। चिडियाखानामा रहेका बाघमध्ये ठूलो, बलियो र हिंस्रक भएकाले उसको नाम महाराज राखिएको थियो। भन्दा १३ वर्षको उमेरमा एक वर्षअघि महाराज त्यही मर्नो। चितवन निकुञ्जबाट २०७१ कात्तिकमा ल्याइएको बाघले भन्दा एक दशक चिडियाखानामा बितायो। यसको एउटा खुट्टा बाङ्गो थियो। त्यसैले बाघको नाम 'बाङ्गो' राखिएको थियो। केही साताअघि २० वर्षको उमेरमा बाङ्गो मर्नो।

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका वरिष्ठ वातावरण विज्ञ हरिभद्र आचार्य एकपटक चिडियाखानामा राखिएको बाघ फेरि वनमा लगेर छोड्न लायक नहुने बताउँछन्। 'एकपटक ल्याएपछि बाघलाई सधैँका लागि चिडियाखानामा राखिन्छ,' उनले भने। प्रकृतिको स्वतन्त्र वातावरणमा बस्ने, दौडधुप गर्ने र आफ्नो सिकार आफैँ खोज्ने बाघ सदाका लागि चिडियाखानाको

निश्चित क्षेत्रमा बस्न बाध्य हुन्छन्। प्राकृतिक रूपमा एउटा बाघले ४० वर्गकिलोमिटर क्षेत्र ओगटेर बस्छ। तर चिडियाखानामा त्यो सुविधा छैन। जसका कारण बाघले आफ्नो अनुकूलताअनुसार बाँच्ने विमिसकेको हुने आचार्य बताउँछन्।

बाइल्ड लाइफ लेखक सापकोटा पनि चिडियाखानाले बाघको संरक्षण, प्रजनन तथा जनचेतना अभिवृद्धिमा केही हदसम्म सहयोग पुऱ्याए पनि कैदको वातावरणले बाघको प्राकृतिक व्यवहारमा प्रतिकूल प्रभाव पार्ने बताउँछन्।

स्वतन्त्र रूपमा दौडने, आहार खोज्ने र आफूखुसी बस्ने अवसरबाट वञ्चित हुँदा शारीरिक मात्र होइन, मानसिक रूपमा पनि बाघ तनावमा पर्ने उल्लेख गर्दै उनी भन्छन्, 'चिडियाखानामा राखिएका वन्यजन्तु प्रायः असजिलो वातावरण, भीडको कोलाहल तथा सीमित स्थानका कारण अस्वाभाविक व्यवहार देखाउँछन्। उनीहरूको स्वास्थ्यमा पनि दीर्घकालीन हानि पुऱ्याउँछ।'

बढ्दै बाघको संख्या

२०१० मा आयोजित सन-पिटरबर्ग शिखर सम्मेलनमा बाघ पाइने १३ देशहरूले २०२२ सम्म बाघको संख्या दोब्बर बनाउने प्रतिबद्धता जनाएका थिए। जुन लक्ष्यलाई 'टिएएसटु' नाम दिइयो। त्यसैअनुसार जंगल, पानी, सिकार, सुरक्षाको वातावरण राम्रो बनाउने र जनचेतना फैलाउने कार्यक्रम गरिए। सोही प्रतिबद्धतालाई सघाउन नेपालले पानी र आहारको राम्रो सम्भावना भएको बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषणा गरेको थियो। ती सबै प्रयत्नको नतिजास्वरूप २०२२ सम्म आइपुग्दा नेपालमा बाघको संख्या दोब्बर होइन, तेबेर पुग्यो।

अहिले नेपालमा बाघको संख्या ३ सय ५५ छ। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका अनुसार सन् २०१० मा बाघको संख्या १२९ रहेकामा २०१८ मा २ सय ३५ र २०२२ मा बढेर ३ सय ५५ पुगेको हो। यसमध्ये चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा १ सय २८, पर्सो राष्ट्रिय निकुञ्जमा ४१, बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जमा २५, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जमा १ सय २५ र शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जमा ३६ बाघ रहेको विभागले जनाएको छ। यही पुस १ देखि हुन लागेको बाघ गणनाले बाघको पछिल्लो संख्या यकिन गर्नेछ।

बाघको संख्या बढ्दै जाँदा निकुञ्ज वरपरका बस्तीमा भने जनसंख्या पातलिँदै गएको छ। बाघबाट बर्सेन दर्जनौंको ज्यान जाने गरेको छ। एक वर्षअघि तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले बाघको संख्या अब बढाउन नहुने सार्वजनिक अभिव्यक्ति नै दिएका थिए। उनको तर्क थियो, 'मान्छे खुवाएर बाघ पाल्न सकिँदैन।'

बाघको 'गोठालो'

चिडियाखानाको देब्रेपट्टिको अन्तिम भागमा ठुलाठुला पखालबीच छ बाघ राखिएको ब्लाक। त्यसको अगाडि भागबाट बाघहरू प्रस्टै देखिए पनि देखिँदैनन्, कृष्ण महर्जन। उनी ब्लाकको पछाडिको भागमा बाघको आहारा तयार गरिरहेको अवस्थामा भेटिन्छन्। हरेक दिन बाघको आहारा बन्दोबस्त गर्ने, आहारा दिने ठाउँको सफाई गर्दैमा उनको दिन बित्छ। बिहान १० बजेदेखि भ्रमकै साँझ पर्दासम्म उनी बाघ ब्लाककै वरपर हुन्छन्। काठमाडौँ सानागाउँ निवासी महर्जन ५५ वर्षका भए। उनी साधारण लेखपढ गर्न सक्छन्, त्यसैले चिडियाखाना आउनुअघि उनी ईटाभट्टामा ज्योला मजदुरीको काम गर्थे। त्यसबाट आफ्नो दैनिकी सहज नभएपछि उनले त्यो काम छोडे। घर चल्ने 'जे काम पाए पनि गर्छु' भनेर ईटाभट्टाबाट निस्केका उनले चिडियाखानामा काम पाए। त्यो पनि, बाघ हेर्ने।

चिडियाखाना छिर्दासम्म पनि उनले बाघको 'गोठालो' बन्ने अनुमान गरेका थिएनन्। सुरुका दुई वर्षजति चिडियाखानाकै नर्सरीमा काम गरे। त्यसपछि उनलाई बाघ हेर्ने जिम्मेवारी आइलाग्यो। सुरुमा त उनी भ्रमसँगै पनि भए। तर डरसँगैको उत्सुकताले महर्जनलाई बाघको सेवक बनायो। 'नर्सरीमा काम गरिरहेको मान्छे, एककासि बाघ हेर्ने

जाऊभन्दा डर त लागेको थियो। तर बाघको स्याहारसुसारको उत्सुकताले नाई भन्न सकिँन,' ३० वर्षअघिको अनुभव सुनाउँदै महर्जन भन्छन्, 'अहिले त बाघको पिप्योर गोठालो भइसके।' भट्ट हेर्दा सबै बाघ उस्तै लाग्छन्। तर महर्जन नाक, मुख, आँखा देखेरै पनि चिन्छन्। बाघसँग त्यस्तो गहिरो सम्बन्ध जोडिएको छ उनको। १६ वर्षदेखि निरन्तर बाघको स्याहारसुसार गर्दै आएका छन्। वीचमा केही समय चराको ब्लाकमा गए। १० वर्षजति उनले त्यहाँ काम गरेर पुनः बाघ ब्लाकमै फर्किए। उनी बाघलाई दैनिक ५ देखि ६ किलोसम्म मासु खुवाउँछन्। दिनको २ देखि ३ वजेको वीचमा बाघलाई नियमित आहारा दिइने गरेको छ।

आममानिसलाई बाघको हेरचाह गर्नु गाह्रो र डरलाग्दो कामजस्तो लाग्छ। तर महर्जनका लागि घरपालुवा गाई, भैँसी पालेजस्तै हो बाघ स्याहार्नु। भन्छन्, 'के डर लाग्नु गाई, भैँसीको गोठालोजस्तै हो, बाघको गोठालो पनि। अब त रमाइलो पनि लाग्छ, माया पनि लाग्छ। आफूलाई स्याहार्नेलाई पनि बाघले केही गर्दैन।' कसले माया देखाउँछ र कसले आफूलाई हानि पुऱ्याउँछ भन्ने बाघले पनि बुझ्न सक्ने उनी बताउँछन्। त्यसैले पनि महर्जनलाई बाघको स्याहार अब जागिरभन्दा ज्यादा आदर र नियमित रूटिन भइसकेको छ।

रिसालु 'महारानी'

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जबाट २०८० वैशाखमा ल्याइएको बघिनी हो, 'महारानी'। शुक्लाफाँटमा मान्छेमाथि हमला गरेपछि उसलाई चिडियाखाना ल्याइएको हो। महारानी अहिले सात वर्षको भयो। ऊ धेरै हिँडिरहन्छ। उमेर सानो भए पनि स्वभाव भने रिसालु भएको बाघका हेरालु कृष्ण महर्जन बताउँछन्। महारानीलाई अर्को बाघ 'बगौरा'सँगै राखिएको छ। यी दुई बाघको जोडीले केहीअघि डमरु पनि जन्माए। तर रिसको भोकमा महारानीले आफ्नै डमरुलाई आहारा बनाएको सुनाउँछन्, महर्जन। 'बच्चा पायो। भाले बाघले बच्चालाई हानि पुऱ्याउँछ भनेर त्यो समयमा बगौरालाई छुट्टै राखेका थियौं। त्यही रिसमा बच्चे खाइदियो महारानीले,' उनले भने। महारानी बगौराबिना एकलै बस्न नसक्ने भएको छ। ओडारमाथि घाम थापन होस् वा छायामा बस्न, महारानी बगौरासँगै जान्छ। बगौरा साथमा नहुँदा गर्जिन थाल्छ।

उग्र 'बगौरा'

बर्दियाको बगौरा फाँटछेउ मानवीय क्षति पुऱ्याएपछि २०७७ चैतमा काठमाडौँ ल्याउँदा 'बगौरा' १० वर्षको थियो। अहिले १५ वर्ष पुगेको बगौरालाई स्याहारसुसार गर्न भने सहज नभएको महर्जन बताउँछन्। उनका अनुसार, आहारा दिने समयमा बगौराले उग्र किसिमको व्यवहार देखाउँछ। त्यस्तै, उग्र व्यवहारले नै बगौरालाई चिडियाखाना ल्याउनुपरेको उल्लेख गर्दै उनी भन्छन्, 'खाना दिँदा झन्डै खोज्छ। खाउँला भँ गच्छ। यो मान्छे, नै खाएको बाघ हो। सुधानु ल्याइयो भनौं न।' महारानीसँगको प्रेममा बगौरा पनि रमाइरहेको देखिन्छ।

चिडियाखाना बर्दियेगरी गर्जिरहने उसको बानी छ। गर्जिने र भूमिने मात्र नभई उसले गर्ने अन्य क्रियाकलापबाट समेत सधैँ चनाखो भएर बस्नुपर्ने अवस्था छ। 'केही समयअघि पखालको छेउको रुखमा चढ्यो। नजिक जान सकिँन टाढाबाट भनेको टैँदैन। बल्लबल्ल तल भन्थ्यो अनि सबैलाई भित्र आहारा खुवाउने ठाउँमा थुनेर रुख काट्नुप्यो,' महर्जनले भने। रुख पखालको उचाइसम्मको भएका कारण त्यहाँबाट उक्लिएर मानिसको वीचमा आउन सक्ने र अन्य जनावरबीच पनि आतंक मच्चाउन सक्ने भएकाले रुख काटेको उनी बताउँछन्।

भद्र 'प्रताप'

पर्सोको प्रतापपुरमा मान्छे मारेका कारण २०७७ जेठमा जाउलाखेल ल्याइएको बाघको नाम प्रताप राखिएको छ। १२ वर्षको प्रताप न बगौरा जसरी उग्र व्यवहार देखाउँछ न जगतीजस्तो जिद्दी नै छ। ऊ कि त जगतीसँग समय व्यतीत गरिरहेको देखिन्छ, कि आफैँमा मस्त रहन्छ। हेरालु महर्जनका अनुसार प्रताप घुमिरहन्छ। गर्जिरहने बानी पनि उसको छैन। हेरालुले बोलाउँदा आहारा खान आइहाल्छ। त्यहाँ भएका बाघमध्ये प्रताप सबैभन्दा भद्र रहेको महर्जन बताउँछन्। भन्छन्, 'यसले अरुजस्तो सताउँदैन। मासु खान पनि टाइममै आउँछ। जगती अगाडि आए ऊ पछि आउँछ, त्यति हो। नत्र जाति छ प्रताप।'

जिद्दी 'जगती'

चितवनको जगतपुरबाट २०७५ पुसमा सदर चिडियाखाना ल्याइएको बघिनी हो, जगती। मान्छेलाई आक्रमण गरेर अति पुऱ्याएका कारण उसलाई चिडियाखाना ल्याइएको हो। १० वर्ष पुगेको ऊ जिद्दी स्वभावकी छ। महर्जनका अनुसार, आहारा दिनेबेलासमेत अटेरी गर्छ। 'आहारा नआइदिने। दुई वजेदेखि कुर्दाकुर्दा कहिले त बेलुकाको ७ नै बग्छ। साह्रै जिद्दीपना देखाउने,' उनले जगतीको स्वभाव सुनाए। जगती धेरै जस्तो एकान्त वातावरण रोज्ने गर्छ। राति के गर्दो हो कुन्नि, दिनभर सुतिरहन्छ। चिडियाखाना घुम्न आउने मानिसले मुस्किलले उसलाई देख्छन्। ऊ मानिसको नजरबाट टाढै बस्न रुचाउँछ। त्यसैले खुला ठाउँभन्दा फाडीतिर गएर बसिरहन्छ। जिद्दी भए पनि जगती धेरै गर्जिँदैन। आराम पुगेपछि ऊ केहीवेर हिँड्छ। अनि फेरि बस्छ। जगतीको जोडी 'प्रताप' हो। ऊ अहिले गर्भवती रहेको महर्जन बताउँछन्।

साहित्यका कुरा...

डिजिटल युग र व्यावसायिक साहित्य

डिजिटल प्लेटफर्मको विकासले साहित्यिक अभिव्यक्तिलाई नयाँ आकार दिएको छ। आज फेसबुक, इन्स्टाग्राम, एक्स, युट्युब, टिकटकजस्ता प्लेटफर्महरूले सिर्जनाकर्मीलाई अडकल गर्ने नसक्ने अवसर प्राप्त भएको छ। यी प्लेटफर्ममार्फत साहित्यकारले ठुलो संख्यामा पाठक मात्रै पाएका छैनन्, आम्दानी पनि पाएका छन्।

जंकु बराल

पैसा कमाउने सम्भावना बढाउँछ। त्यस्तै, टिकटकले पनि साहित्यलाई नयाँ शैलीमा लोकप्रिय बनाइएको छ। छोटो भिडियोमा १०-१५ सेकेन्डका कविता, उद्धरण वा भावनात्मक कथाका अंशहरू अहिले मानिसहरू निकै सुन्छन्। साहित्य छिटो फैलिने र लोकप्रियता बढ्ने यो ठूलो माध्यम हो। लोकप्रियता बढ्दै जाँदा टिकटक क्रिएटर फन्ड, ब्रान्ड कोलाबोरेशन, लाइभ गिफ्ट जस्ता माध्यमले आम्दानी पनि हुन्छ। डिजिटल युगको अर्को सुन्दर सम्भावना हो- पोडकास्ट। कथा, कविता वाचन, साहित्यिक छलफल, लेखकहरूको अन्तर्वार्ता, पुस्तक

आम्दानी गर्न सकिन्छ। धेरै लेखकहरूले आफ्नो लेखन अनुभव बाँडेर पनि राम्रो कमाइ गर्दै छन्।

सामाजिक सञ्जाल र युट्युबजस्तै, ब्लगिङ पनि एउटा मजबुत माध्यम हो। ब्लग प्लेटफर्ममा साहित्य लेख्दा वेबसाइटमा विज्ञापन राखेर आम्दानी गर्न सकिन्छ। साहित्यिक संस्मरण, यात्रा-वर्णन, आलोचना, पुस्तक समीक्षा, मनोवैज्ञानिक लेख, जीवनशैली सम्बन्धी लेखन ब्लगहरूमा निकै लोकप्रिय छन्। साहित्यले ब्लगिङमार्फत व्यावसायिक आय दिएको थुप्रै उदाहरण छन्।

त्यस्तै, फ्रिलान्स लेखनले पनि साहित्यिक क्षमतालाई रोजगारीसँग जोड्ने अवसर दिन्छ। म्यागजिनहरू, पत्रपत्रिका, अनलाइन पोर्टल, विज्ञापन कम्पनी, स्क्रिप्ट राइटिङ, स्टोरी कन्सेप्ट डेभलपमेन्ट, फिल्म र सिरियलका लागि संवाद लेखन आदि क्षेत्रमा लेखनबाट राम्रो आय सम्भव छ। कथा र शैलीगत लेखनमा सीप भएका व्यक्तिले पटकथा लेखनमार्फत पनि राम्रो कमाइ गर्न सक्छन्।

साहित्यिक सिर्जनाको आर्थिक मूल्य बढ्ने अर्को क्षेत्र हो- साहित्यलाई दृश्य र सञ्चारमा रूपान्तरण। कथा, उपन्यास, निबन्ध वा संस्मरणलाई छोटो चलचित्र, वेब सिरिज, म्यूजिक भिडियो वा नाटकमा रूपान्तरण गर्ने प्रवृत्ति बढ्दो छ। यसरी रूपान्तरण गर्दा कथाको कपी राइट प्रयोग गरिने भएकाले लेखकलाई 'राइट्स फी' वा 'रोयल्टी' मिल्छ। डिजिटल स्ट्रीमिङ प्लेटफर्महरूले धेरै कथाहरू मागिरहेका छन्। यो भविष्यमा लेखकका लागि ठूलो बजार बन्ने निश्चित छ।

यति धेरै सम्भावनाविच, सबैभन्दा मुख्य कुरा भनेको समयसँगै साहित्यिक पहिचान निर्माण गर्ने हो। जब एक लेखकले निरन्तर सिर्जना गर्छ, नियमित रूपमा पाठकसँग सम्बन्ध बनाउँछ र गुणस्तरीय सामग्री प्रस्तुत गर्छ, तब अवसरहरू आफैँ बढ्दै जान्छन्। आजका धेरै युवा लेखकले फेसबुकमा कविता लेख्दै सुरुवात गरेका छन्। त्यसपछि उनीहरूले युट्युब बनाएका, कथा वाचन सुरु गरेका, पोडकास्ट गरेका, पुस्तक निकालेका छन्। यसरी साहित्यले जीवनसँगै आय पनि दिन थालेको छ। साहित्य पैसाको मात्र होइन, भावना, अभिव्यक्ति र चेतनाको समिश्रण हो। तर अभिव्यक्ति र चेतनाको यो यात्राले आज आर्थिक रूपले पनि सम्भावनाका पाना खोलिदिएको छ। पुस्तक लेखेर, कविता वाचन गरेर, कथा भिडियो बनाएर, फेसबुकमा पोस्ट गरेर, पोडकास्ट चलाएर वा ब्लग लेखेर-अनेक बाटोबाट आजको लेखक कमाइ गर्न सक्छ। प्रश्न-साहित्यबाट पनि पैसा कमाउने कि? उत्तर-अवश्य कमाउने। तर लगन, निरन्तरता र सिर्जनाप्रति समर्पण आवश्यक छ। यसरी, साहित्य सिर्जना मात्र होइन, साहित्यिक व्यावसायिकताको पनि नयाँ संसार खुलेको छ। अब साहित्यिक केवल मनका लागि होइन-सीप, पहिचान र आयस्रोतको माध्यम पनि बन्न सक्ने अवस्थामै पुगेको छ।

साहित्य भनेको मानवीय अनुभूति, समाजका उत्तर-चढाव, समयका छलफल र जीवनका अनेक आयामलाई शब्दमा उतार्ने कला हो। प्रायः धेरैलाई साहित्य सिर्जना पढ्ने-लेख्ने शौकको क्षेत्र मात्र हो जस्तो लाग्छ। धेरैलाई लाग्छ- साहित्यले पैसा दिँदैन, साहित्यमा करिअर हुँदैन र साहित्यिक कर्म जीवन निर्वाहका लागि पर्याप्त हुँदैन। तर अहिलेको डिजिटल युगमा यो धारणाले निकै परिवर्तन भोगिरहेको छ। अब साहित्य केवल पुस्तकका पानाभित्र सीमित छैन, बरु डिजिटल प्लेटफर्म, सामाजिक सञ्जाल, भिडियो, अडियो, पोडकास्ट, जर्नलिजम, अनलाइन कोर्स आदिद्वारा त्यसले आर्थिक अवसरहरूको नयाँ ढोका खोलिरहेको छ। प्रश्न उठ्छ-साहित्यबाट पनि पैसा कमाउन सकिन्छ र ? यसको जवाफ- हो। संसारले साहित्यलाई नयाँ रूप-रंग, नयाँ बजार र नयाँ सम्भावनाले स्वागत गरिरहेको छ।

पहिलो कुरा, डिजिटल प्लेटफर्मको विकासले साहित्यिक अभिव्यक्तिलाई नयाँ आकार दिएको छ। आज फेसबुक, इन्स्टाग्राम, एक्स, युट्युब, टिकटक जस्ता प्लेटफर्महरूले सिर्जनाकर्मीलाई अडकल गर्ने नसक्ने अवसर प्राप्त भएको छ। फेसबुकमा कविताका केही पंक्ति लेखेर मात्रै पनि लेखकले हजारौँ पाठक पाउन सक्छ। धेरै युवा स्रष्टाहरू फेसबुक स्टोरी, नोट वा सार्वजनिक पोस्टमा आफ्ना कथा, निबन्ध, संस्मरण र कविताहरू पोस्ट गर्छन्। जब लोक बढ्छन्, त्यसको सिधा प्रभाव लेखकको प्रतिष्ठा, लोकप्रियता र भविष्यका आयस्रोतहरूमा पर्छ। अनलाइन विज्ञापन, ब्रान्ड कोलाबोरेशन, स्पान्सर्ड पोस्ट वा 'स्पान्स-सर्वाक्रिप्सन' जस्ता सुविधाले लेखनलाई आयमा जोड्ने सकिन्छ। यसको अर्थ, फेसबुक केवल सामाजिक सञ्जाल मात्र रहेन, साहित्यिक बजार पनि बन्न थालेको छ।

त्यस्तै, इन्स्टाग्राम जस्तो दृश्यात्मक प्लेटफर्ममा 'माइक्रो-पोएट्री' वा 'कोट-लिखाइ'ले ठूलो सम्भावना देखाइरहेको छ। सुन्दर डिजाइनमा प्रस्तुत गरिएका दुई-तीन लाइनका भावपूर्ण कविता वा उद्धरणहरूले लाखौँ दर्शक बढ्छन्। यिनले ब्रान्डिङ, ब्रुक-मार्केटिङ र मर्चेन्डाइजिङका ढोका खोलिदिन्छन्। साहित्य अझै गम्भीर विषय हो भन्ने धारणालाई तोड्दै यसले कला, ग्राफिक्स र शब्दको मिश्रणबाट नयाँ बजार निर्माण गरिरहेको छ।

अर्को महत्वपूर्ण माध्यम हो- युट्युब। युट्युबमा साहित्यिक सामग्री अपलोड गरेर आय आर्जन सम्भव छ। कथाहरूलाई नयाँ शैलीमा प्रस्तुत गर्दै 'स्टोरीटेलिङ च्यानल' चलाउने, आफ्नै कवितालाई वाचन गर्ने, साहित्यिक छलफल, पुस्तक समीक्षा, लेखक परिचय, श्रोताले पठाएका कथाको वाचन, सांस्कृतिक कथा-किस्सा आदि प्रस्तुत गर्न सकिन्छ। धेरैले कथा वा कविता केवल पढेर पोस्ट गर्ने होइन, भिडियोको रूपमा रूपान्तरण गरेर सशक्त प्रस्तुति दिने गरेका छन्। दृश्य, ध्वनि र संगीत मिल्दा साहित्यिक सामग्री अझै प्रभावकारी हुन्छ। यस्ता भिडियोले युट्युब मोनेटाइजेसन, स्पान्सर, एफिलेट मार्केटिङ जस्ता माध्यमबाट

समीक्षा आदि विषयमा बनाइने पोडकास्टहरूले विशिष्ट श्रोता वर्ग बनाउँछन्। आजकल मानिसहरू गाडी चलाउँदा, हिँड्दा, घरायसी काम गर्दा पोडकास्ट सुन्न मन पराउँछन्। स्पॉटिफाइ, एप्पल पोडकास्ट, गूगल पोडकास्ट आदि माध्यममार्फत पोडकास्टले विज्ञापन, स्पान्सर वा पेड-सर्वाक्रिप्सनबाट पैसा कमाउन सक्छ।

अब लेखनको परम्परागत बजार पुस्तक प्रकाशनमा आउँदा, अहिले यसले पनि आयस्रोतमा नयाँ आयाम थपेको छ। पहिले प्रकाशकले मात्र पुस्तक छापिदिन्थ्यो र लेखकलाई कुनै रोयल्टी दिँदैनथे। अहिले धेरै प्रकाशकहरूले पुस्तक विक्रीको आधारमा लेखकलाई न्यूनतम १०-१५ प्रतिशतको रोयल्टी दिन थालिसकेका छन्। साथै, लेखकले आफ्नै खर्चमा पुस्तक छपाएर 'इन्डिभिजुअल पब्लिसिङ' गर्न थालेका छन्। फाइदा-विक्री पैसा मुख्य रूपमा लेखककै हातमा आउँछ। अनि 'ई-बुक' र 'अडियो बुक'को बजार पनि फस्टाइरहेको छ। ई-बुक प्लेटफर्म जस्तै एमेजन किन्डलर, गूगल बुक्स, कोबो आदि मार्फत नेपाली लेखकले विश्वव्यापी पाठक पाउन सक्छ।

साहित्यबाट कमाइको अर्को उदीयमान क्षेत्र हो- वर्कसप तथा कोर्स। लेखन सिक्न चाहनेहरूको संख्या बढ्दै गएको छ। त्यसैले, 'क्रिएटिभ राइटिङ' वर्कसप, कविता लेखन तालिम, कथा संरचना, संवाद कला, शैलीगत लेखन आदि विषयमा अनलाइन र अफलाइन कोर्स लिई आर्थिक

अन्तिम आशा

वीरगञ्जको भीड-भाडले भरिएको आदर्शनगर चोक। बस कन्डक्टरको चर्को सीटी, फलफूल बेच्नेहरूको बोलबानी, धुलो र गर्मी सबै मिसिएको अराजक वातावरण। म औषधि लिन जाँदै थिएँ, त्यही भीडबीच फुटपाथको कुसीमा भुकी बसेकी एक वृद्धा देखें। हात काँपेको, काँध भुकेको, तर कता-कता चिनेको जस्तो।

नजिक गएँ। "हजुरआमा... रत्ना हजुरआमा?" वृद्धाले हिलो गरी चस्मा माथि सारेर मलाई हेरिन्। "को हो नानी?"

"म अंसिना। सन्तोष काकीकी नातिनी। दसौँ कक्षा पढ्दा हजुरकै घरमा आएको थिएँ।"

उनको अनुहार उज्यालो भयो। "ए... त्यो अंसिना तिमि? कति फरक भइछे! आवाजले मात्र चिनेँ।"

मैले चिन्तित हुँदै सोधें, "हजुरआमा, यहाँ एकलै? किन बाँसिरहनु भएको?"

उनको स्वर अचानक गम्भीर र कमजोर भयो। "आँखा धमिलिन्छ नानी। डाक्टरले अपरेसन गर्नुपर्छ भने। तर साथ दिने कोही छैन। नाति भन्छ- एकछिनमा आउँछु। तीन घन्टा भयो। फोन पनि उठ्दैन।"

उनी बोली-बोली थकानले हुरुक भुकेर गइन्।

"शरीरले साथ दिँदैन, दाँत छैन, आँखा देखिँदैन... अनि त्यो नाति त जाँड, सुती, गलत वाटोमा लागिरहन्छ। वावु त काखमै मरेर गयो। अब यो वृद्धिलाई कसले हेर्छे?"

म मौन भएँ। बजारको चहलपहल टाढा परेको जस्तो लाग्यो।

मैले श्रीमान् आर्यनलाई फोन गरेर बोलाएँ। गाडी आयो। हामीले हजुरआमालाई हात समाएर विठायौँ। गाडी चढेपछि उनी फेरि बोलिन्, "तिमीहरूसँग भेट्दा राम्रै लाग्यो। नत्र त म बस चढेर एकलै फर्कदा कतै लडपड गर्थेँ।"

हामी बारा-मटियारवा तिर लाग्यौँ। बाटोभरि उनी कहिले बाहिर हेर्दिन्, कहिले सास फेर्न गाढो जस्तो गर्दिन्। सायद नातिलाई नै खोजिरहेकी।

उनको घर पुगेपछि देखियो- फाटेको पखाल, भुकेको छाना, बरिपरि उम्रिएका फ्फार। "सब विगियो नानी। म हिँड्न छोडेपछि घर पनि विरानो भइदियो।", उनी फतफटाइन्।

त्यही बेला पछाडिबाट वाइक रोकियो। काला कुम्मलका, आँखामा ठूलो चस्मा, बेतरतीब कपाल भएको युवक। "आमा!", उनी भर्कोका साथ अघि आए। उसको पछाडि अस्थिर नजर भएकी एक युवती पनि ओरालिएकी थिइन्। "आमा, यो सरिता हो। म बिहे गर्न लागेको," युवकले भन्यो।

रत्ना हजुरआमाको आँखामा भटपट उज्यालो पर्यो। "आओ मेरी छोरी... यस घरमा तिमिले नै कुथै म..."

हामी बाटो लाग्यौँ। फर्कँदै गर्दा मलाई पनि खुशी लाग्यो- उनी अन्ततः सम्भन योग्य खुसी पाएकी जस्तो।

तर भोलिपल्ट विहानै अखबार हेरेँ। "२० वर्षीया युवती हराइन्" शीर्षक। फोटो- उही राति भेटेकी सरिता। वर्णन- मानसिक सन्तुलन राम्रो नभएकी, घरबाट हिँडेर हराएकी। सारा शरीर चिसो भयो। अचानक अडिएको त्यो खुशी, त्यो मुस्कान, त्यो आशा-सबै भङ्ग भएको महसुस भयो।

रत्ना हजुरआमाले अडेको 'वंश बाँच्ने' सपना काँचो धुवाँकै फेरि उडेर गएको थियो। जीवनले उनलाई दिएको त्यो क्षणिक उज्यालो केवल भ्रम भएको रहेछ।

तर म भन्छु- शायद त्यो रात उनीले पाएको त्यही सानो आनन्द नै उनको जीवनको अन्तिम उपहार थियो।

भीड-भाडको चोक अझै चलेरहेछ, तर मेरो मन भने आज पनि त्यही क्षणमा रोकिएको छ, जहाँ एक वृद्धाले हुकसँग भनेकी थिइन्, "मलाई त अब आशा मात्र बाँकी छ, नानी।"

कविता

कुल घरकी बुहारी !

गीता त्रिपाठी

जन्मेपछि जन्म घरमै ढोडिएकी उनी बालापनका साथीसँगै मित्रता गाँस्छन् न यो मित्रतामा रमाइरहन पाउँछन् एक दिन त्यो चुलबुल मन पराई घरमा कुलघरकी बुहारी बन्न पुग्छन्।

कहिले हाँसो तालमा हिँडिन् कहिले पराई घरको गाल सहिन् तर पनि मन अखिरल बुझाउँछन् सधैं सबैको मन बुझाउने आशाको खोजीमा हुन्छन् किनकि उनी त कुल घरकी बुहारी।

कहिले कर्म घरको जिम्मेवारी पखेंटा हालेर बोकिन्छ कहिले पीडा दबाएर फुल भैं सुगन्ध छिँछन् आफ्ना सबै रहर मारेर कर्म घरमा खुसी भिँछन् त्यही घर नै आफ्नो मान्दै दियोको ज्योति बालिरहिन्छन् किनकि उनी त कुल घरकी बुहारी।

घामपानी र भरी सहेर घरलाई स्वर्ग बनाउन तत्पर हुन्छन् कहिले उनी आफैँ महासागरमा डुलिन्छ तर पनि अदम्य साहस लिएर पुनः उठिन्छ विडम्बना उनको यो साहसलाई बुझिदिने कोही छैन किनकि उनी त कुल घरकी बुहारी।

न त बाल्यकालको साथीले बुक्नेको छ, न त माइती पक्षले किनकि उनी त बुहारी हुन् घरको कुरा माइतीमा लानु हुन्न बुहारी त पहाडसँग नि ठोकिनु पर्छ दुखै दुखको छालसँग नि मुस्कुराई रहनुपर्छ किनकि उनी त कुल घरकी बुहारी।

आँखाको नानी तब हुन्छन् उनी सबै-सबैको हुन्छन् भाग्यमानी क्षितिज पारी पुगी रम्नुपर्छ अर्काको खुसीमै जुनी-जुनी सहनु पर्छ उनीले हाँसो रोदन सबै-सबै किनकि उनी त कुल घरकी बुहारी।

कविता

मातृभूमिको सिपाही म

खिमराज गिरी

पीडाका पहाडमूनि लुकेका सपनाहरू उठाउँदै हिँड्छु म, आगोले तातिएका मनहरूलाई शीतलता दिँदै हुल्छु म, नभनी घाम पानी सधैं शीतल छहारी जस्तै रमन खोज्ने म, सदैव सत्य र न्यायको पक्षमा लड्न खोज्ने मातृभूमिको सिपाही म।

देशको अस्तित्वको लागि कयौँ वीर योद्धाहरू मैदानमा लडे पनि, आँधीजस्तै तुफानका वेगहरूमा क्षितिजमा पुग्ने कोसिस गरे पनि, आखिर देशलाई विस्तारै परनिभ्रंरतामा धकेल्ने दुस्साहस भए पनि, सत्यताको पर्खाल नतोडी अगाडि बढ्न खोज्ने मातृभूमिको सिपाही म।

देशकै अस्तित्वको लागि कयौँ वीरहरूको कथा व्यथा रुमलिए पनि, मुश्रीभरका पहुँचवालाहरूको वर्चस्व कायम रहँदै आए पनि, तर सेवा नै धर्म सम्भर देशको सेवा खातिर कठोर हृदयका साथ सधैं लडिरहने मातृभूमिको सिपाही म।

हजौँ युवाका सुन्दर सपनाहरूमा आशाका किरणहरू छुँदै, लाखौँ मानिसहरूको बास, रोजी र रोटीको अभिलाषा चिँदै, भविष्यले नयाँ बाटो देखाउँदै गर्दा तडपनमा अडिक्ए पनि, सदैव देश प्रेमको भावनाले अभिप्रेरित रहने मातृभूमिको सिपाही म। मातृभूमिको सिपाही म ॥

कथा

रुजना बास्ताकोटी

तर गोलिपल्ट बिहानै असबार हेरेँ। '३० वर्षीया युवती हराइन्' शीर्षक। फोटो- उही राति भेटेकी सरिता। वर्णन- मानसिक सन्तुलन राम्रो नभएकी, घरबाट हिँडेर हराएकी। सारा शरीर चिसो भयो। अचानक अडिएको त्यो खुशी, त्यो मुस्कान, त्यो आशा-सबै भङ्ग भएको महसुस भयो।

संस्थान तथा निकायमा सरकारको ९ खर्ब ३० अर्ब लगानी

मध्याह्न संवाददाता
काठमाडौं, १९ मंसिर

गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ सम्ममा सरकारले विभिन्न १ सय ५९ सार्वजनिक संस्थान तथा निकायमा सेयर तथा ऋण लगानीका रूपमा ९ खर्ब ३० अर्ब ८८ करोड ४ लाख ६८ हजार लगानी गरेको छ।

सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयले सार्वजनिक गरेको 'नेपाल सरकारको सेयर तथा ऋण लगानीको वार्षिक प्रतिवेदन' अनुसार गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ सम्ममा सरकारको कुल सेयर लगानी १ सय १६ संस्थानमा ४ खर्ब ४ अर्ब ८१ करोड ४१ लाख ५८ हजार रहेको छ। सबैभन्दा बढी सेयर लगानी रहेका संस्था नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक र कृषि विकास बैंक रहेका छन्।

त्यस्तै, गत आर्थिक वर्ष सम्मको सरकारको कुल ऋण लगानी ५ खर्ब २६ अर्ब ६ करोड ६३ लाख १० हजार रहेको छ। त्यसमध्ये आन्तरिक स्रोतबाट १ खर्ब ५८ अर्ब १८ करोड २१ लाख ८४ हजार र वैदेशिक स्रोतबाट ३ खर्ब ६७ अर्ब

८८ करोड ४१ लाख २६ हजार रहेको कार्यालयले जनाएको छ। बढी ऋण लगानी भएका संस्थानमा नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड, नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण र नेपाल खानेपानी संस्थान रहेका छन्।

गत आर्थिक वर्षमा सरकारले साँवा फिर्तातर्फ २ अर्ब ६२ करोड २९ लाख ९४ हजार ६ सय ९५ र व्याज असुलीतर्फ ५ अर्ब २९ करोड ४ लाख ३० हजार ३ सय ५६ प्राप्त भएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ। त्यस्तै, गत आर्थिक वर्षमा मात्र सेयर

लगानीतर्फ ५ अर्ब ५२ करोड ६ लाख ३४ हजार ५ सय ४९ र ऋण लगानीतर्फ ३५ अर्ब ९५ करोड ९७ लाख ८७ हजार ६ सय ९८ गरी कुल ४१ अर्ब ४८ करोड ४ लाख २२ हजार २ सय ४७ बराबर लगानी भएको छ।

विभिन्न संस्थान र निकायमा सरकारको ठुलो लगानी भए पनि त्यसको प्रतिफल भने कमजोर देखिन्छ। ऋण तथा सेयर लगानी भएका निकायले समयमा सरकारलाई साँवाव्याज भुक्तानी नगर्दा त्यसको दायित्व क्रमशः बढ्दै गएको देखिन्छ। 'आर्थिक वर्ष २०८१/८२ सम्ममा भाका नाघेको साँवा २ खर्ब ५९ अर्ब १९ करोड ९७ लाख ३ हजार १ सय २६ र भाका नाघेको व्याज १ खर्ब ४० अर्ब ८८ करोड २२ लाख ९६ हजार १ सय ६९ गरी कुल भाका नाघेको रकम ४ खर्ब ८ करोड २० लाख ९९ हजार २ सय ९५ रहेको छ,' प्रतिवेदनमा भनिएको छ।

भाका नाघेको साँवा व्याज बढी भएका सार्वजनिक संस्थानमा नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड, नेपाल खानेपानी संस्थान, नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणलगायत छन्।

वायुसेवा निगमद्वारा दुई कोषसँग छलफल

काठमाडौं/मस- नेपाल वायुसेवा निगमले आफ्नो दीर्घकालीन ऋण व्यवस्थापन र दायित्व यकिनका विषयमा सञ्चय कोष र नागरिक लगानी कोषका उच्च अधिकारीसँग छलफल गरेको छ। पछिल्लो समय ऋणको आकार बढ्दै गएको अवस्थालाई व्यवस्थापनका लागि स्पष्ट योजना तय गर्न निगमले छलफल सुरु गरेको हो।

दुई पक्षबीच लामो समयदेखिको संवादहीनतालाई तोड्दै निगमका उच्च पदाधिकारीको टोलीले दुई कोषका शीर्ष अधिकारीहरूसँग विस्तृत रूपमा छलफल गरेको छ। निगमका कार्यकारी सञ्चालक अमृतमान श्रेष्ठको नेतृत्वमा गएको टोलीले विशेषगरी निगमले तिर्नुपर्ने कुल ऋण रकम स्पष्ट नभएको, दुई पक्षबीच तथ्यमा एकरूपता नदेखिएको विषय उठाएको थियो।

छलफलका क्रममा ऋण रकम निरन्तर बढ्दै गएकोले बच्योता

रकमको वास्तविकता मिलाएर एकरूप अभिलेख बनाउने, व्याज मिनाहा वा छुटका सम्भावित विकल्पहरू एकिन गर्ने तथा ऋण तिर्ने तालिका पुनःसमायोजन गर्ने जस्ता विषयहरूमा गम्भीर बहस भएको कार्यकारी सञ्चालक श्रेष्ठले जानकारी दिए। उनका अनुसार, निगमको वास्तविक भुक्तानी क्षमता र दुई कोषको आन्तरिक नीति मिलाएर व्यावहारिक समाधान निकाल्ने साफा इच्छा छलफलमा देखिएको छ। श्रेष्ठले हालको छलफललाई 'उपलब्धिमूलक र सकारात्मक सुरुवात' भन्दै दुई ऋणदाता र ऋणी संस्थायीको अविश्वास घटाउने, तथ्य-वस्तुवाज मिलाउने तथा सहमतिको आधार निर्माण गर्ने महत्वपूर्ण अवसरका रूपमा रहेको उल्लेख गरे। निगमले आगामी दिनमा पनि दुई निकायसँग निरन्तर गहन छलफल गरेर समाधान निकाल्ने योजना बनाएको छ।

नेसनल लाइफको सिइओ क्लब सदस्य सम्मान

काठमाडौं/मस- नेसनल लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडले नेपालगन्जमा सिइओ क्लब सदस्य सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुरेशप्रसाद खत्रीको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रमले आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा विमाशुल्क संकलन लक्ष्य पूरा गर्दै कर्णाली प्रदेशका ११५ र सुदूरपश्चिम प्रदेशका १६१ अधिकृतलाई सम्मान गरेको हो।

विभागीय प्रमुख, प्रदेश प्रमुख तथा लुम्बिनी प्रदेशअन्तर्गतका शाखा प्रमुखहरूको पनि सहभागिता रहेको रहेको उक्त कार्यक्रममा कर्णाली तथा सुदूरपश्चिम प्रदेशबाट सिइओ क्लब सदस्यता प्राप्त अधिकृतलाई प्रमाणपत्र वितरणसहित विशेष

कृषियोग्य जमिन छुट्याउने तयारी गर्दै सरकार

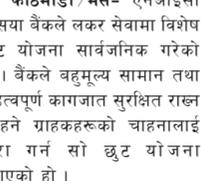
काठमाडौं/मस- सरकारले कृषि क्षेत्रको विकासका लागि कृषियोग्य जमिन छुट्याउने भएको छ। कृषियोग्य जमिनको संरक्षणका लागि कृषि र गैरकृषि जग्गा वर्गीकरण गर्न लागिएको भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयले जनाएको हो।

सबै स्थानीय तहले जग्गाको कितागत विवरणसहितको भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गरी मन्त्रालयमा

नियमावली तैयारी संशोधनमा स्थानीय तहलाई भूमिको वर्गीकरण, भूउपयोग योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने अधिकार दिइएको छ। स्थानीय तहको हरेक किता जग्गा कृषियोग्य भए/नभएको छुट्याएर वर्गीकरण गरिनेछ।

जमिनलाई कृषि, आवासीय, व्यावसायिक, औद्योगिक, खानी तथा खनिज, वन तथा जंगल, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विकलगायतको आधारमा वर्गीकरण गरिने जनाइएको छ। व्यवस्थित सहरीकरण र सुरक्षित आवासको व्यवस्थापन तथा पूर्वाधार विकास, प्राकृतिक स्रोतसाधनको संरक्षणका लागि आवश्यक योजना निर्माण गर्न सकिने मन्त्रालयले जनाएको छ।

एनआइसी एसियाको लकर सेवामा १५ प्रतिशत छुट

काठमाडौं/मस- एनआइसी एसिया बैंकले लकर सेवामा विशेष छुट योजना सार्वजनिक गरेको छ। बैंकले बहुमूल्य सामान तथा महत्वपूर्ण कागजात सुरक्षित राख्न चाहने ग्राहकहरूको चाहनालाई पूरा गर्न सो छुट योजना ल्याएको हो।

आकारमा लकर सेवाहरू उपलब्ध गराएको छ। बैंकले ल्याएको यस छुट सुविधाबाट ग्राहकलाई लकर सेवा प्रयोग गर्न थप सहज, सरल र सहूलियत प्राप्त हुनेछ भन्ने बैंकले विश्वास लिएको छ।

निश्चित अवधिमा लागि

एनसेलले एनपिएलमा चौकाबापत शैक्षिक सामग्री वितरण गर्ने

काठमाडौं/मस- एनसेल फाउन्डेसनले विहीबारसम्म खेलेएका नेपाल प्रिमियर लिग (एनपिएल) सिजन २ का खेलहरूमा हानिएका चौकाहरू बापत दुई हजार भन्दा बढी शैक्षिक सामग्री वितरण गर्ने भएको छ।

कुल ५१० चौका प्रहार गरेका छन्, जसले २ हजार ४० शैक्षिक सामग्रीको वितरण सुनिश्चित गरेको छ। विद्यार्थीहरूलाई प्रदान गरिने प्रत्येक किटमा भोलासहित कपी, पेन्सिल, साँपर, रेजर लगायतका आवश्यक सामग्री समावेश हुने फाउन्डेसनले जनाएको छ।

प्रदान गरिनेछ। गत वर्ष एनपिएलसँगको सहकार्यमा सुरु गरिएको सो पहलमार्फत एनसेल फाउन्डेसनले नेपालभरका सरकारी र सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई सहयोग गर्दै आएको छ। एनपिएल सिजन २ का हरेक चौकामा ४ वटा शैक्षिक सामग्री वितरण गर्ने प्रतिबद्धता फाउन्डेसनले जनाएको छ।

विहीबार (मंसिर १८)सम्म खेलेएका एनपिएल सिजन २ का खेलहरूमा ९० खेलाडीहरूले

मात्र सार्वजनिक गरिएको सो योजनामा ग्राहकले पहिलो वर्षको वार्षिक शुल्कमा १५ प्रतिशतको विशेष छुट प्राप्त गर्ने बैंकले जनाएको छ।

वैकल्य मुक्त भएका १५० वटा शाखामा ग्राहकको आवश्यकताअनुसारका विभिन्न

लेकम गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

रातामाटा, दार्चुला सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल आश्रय सम्बन्धमा प्रकाशित मिति: २०८२/०८/१५

यस कार्यालयको आ.व. २०८२/०८३ अन्तर्गत मिति २०८२/०६/३० गते प्रथम पटक प्रकाशित सूचना अनुसार यस कार्यालयमा म्याद भित्र दर्ता हुन आएका बोलपत्रहरूको सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २५ बमोजिम मूल्यांकन गर्दा तपसिल बमोजिमको बोलपत्रदाताको बोलपत्र न्यूनतम मूल्याङ्कित सारभूत रूपमा प्रवाहग्राही देखिन आएकोले स्विकृतिको लागि सिफारिस भएकोमा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ को उपदफा २ को प्रयोजनार्थ सम्बन्धी सबैको जानकारीको लागि यो ७ दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

Table with 2 columns: क्र.स. and बोलपत्र नं. (LRM/W/NCB/06/2082/083)

Table with 2 columns: कामको विवरण and बोलपत्रदाताको नाम र ठेगाना (Anand Nirman Sewa and Suppliers)

Table with 2 columns: कबोल अंक (रु. अ. कर. र PS बाहेक) and Amount (40,38,993.00)

तपसिल: नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

Advertisement for SRIKANTH TECHNICAL SERVICES L.L.C. with a table of services and prices.

Advertisement for Luna HR Solutions Pvt. Ltd. with contact information.

Advertisement for MIRZA AL HELMI AND SONS B.S.C. with a table of services and prices.

Advertisement for Abrasive Technology Industries Co, Dammam, Saudi Arabia with a table of services and prices.

Advertisement for WISE वाईज इन्टरनेशनल नेपाल प्रा. लि. with contact information.

Advertisement for SENOR PEPES MEXICAN FOODS FACTORY LLC with a table of services and prices.

Advertisement for LINK INTERNATIONAL PLACEMENT SERVICE PVT.LTD. with contact information.

Advertisement for ZAHRA AMIAD TECHNICAL SERVICES LLC with a table of services and prices.

Advertisement for Metta International Pvt. Ltd. with contact information.

चलचित्र क्षेत्रमा बैंक ऋण सहज बनाउन माग

काठमाडौं/मस- चलचित्र विकास बोर्डका अध्यक्ष दिनेशराज दाहालले चलचित्र क्षेत्रमा बैंक ऋण तथा वैदेशिक लगानी सहज हुनेगरी 'चलचित्र विधेयक'लाई समृद्ध बनाउन आग्रह गरेका छन्।

शुक्रबार राष्ट्रिय सभाको विधायन व्यवस्थापन समितिको बैठकमा चलचित्र विधेयकमाथि भएको छलफलमा बोर्ड अध्यक्ष दाहालले प्रस्ट नीतिको अभावले चलचित्र क्षेत्र समस्या र अनिश्चिततामा परेको बताउँदै विधेयकलाई छिटो निष्कर्षमा पुऱ्याउन आग्रह गरे। उनका अनुसार बैंकहरूले चलचित्रलाई वौद्धिक सम्पत्तिको धितोका रूपमा मान्यता नदिएर उद्योग जोखिममा परेको छ। चलचित्रमा लगानी जोखिमपूर्ण मानिने सोचका कारण बैंकहरूले ऋण दिन हिचकिचाउने अवस्था रहेको भन्दै यसलाई सरल बनाउन आवश्यक नीति व्यवस्था चाहिएको दाहालको भनाइ छ।

अध्यक्ष दाहालले चलचित्रकर्मीहरूका लागि चलचित्र नै मुख्य वौद्धिक सम्पत्ति रहेको उल्लेख गर्दै, बैंकहरूले यसलाई धितोका रूपमा स्वीकार गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याए। 'घरजग्गा राखा बैंक ऋण दिन तयार हुन्छ तर चलचित्रलाई वौद्धिक सम्पत्ति मानेर ऋण दिन बैंकहरू तयार हुँदैनन्' उनले भने। उनले चलचित्र पूर्ण रूपमा सांस्कृतिक सामग्री मात्र नभई

सञ्चारको शक्तिशाली माध्यम भएकाले मातृभाषामा बनेका चलचित्रका लागि बोर्डले सेन्सर शुल्क हटाउने गरी काम गरिरहेको जानकारी दिए।

अध्यक्ष दाहालले नेपाली चलचित्र र विदेशी चलचित्रबीच सिनेमा हलमा हुने विभेद अन्त्य गर्न पनि विधेयकले स्पष्ट नीति समावेश गर्नुपर्ने उल्लेख गरे।

दाहालले चलचित्र क्षेत्रमार्फत पर्यटन प्रवर्धनमा टेवा पुऱ्नेगरी सरोकारवालाको सुझाव समेट्दै विधेयकलाई थप समृद्ध बनाउनु आवश्यक रहेको बताए।

'द ब्ल्यू लाइट'मा बेनिशाको तीन फरक लुक्स

काठमाडौं/मस- आगामी पुस १० गते प्रदर्शनमा आउने फिल्म 'द ब्ल्यू लाइट'को नयाँ पोस्टर सार्वजनिक भएको छ। सार्वजनिक पोस्टरमा फिल्मका मुख्य तीन कलाकार फिचर्ड छन्। तीन कलाकार रहे पनि पोस्टरको केन्द्रमा अभिनेत्री बेनिशा हमाल छन्। बेनिशा तीन ठाउँमा छन्। सबैभन्दा ठुलो आकृतिमा उनी प्रशान्त मुद्गामा देखिएकी छन्। जहाँ उनको मुहार मात्रै देखिन्छ।

सिनेमामा क्यारेक्टर भल्काउने अर्को उनको लुक्स पनि छ, जहाँ उनको हातमा सिगरेट छ। रेलिङमा उनी अडेस लागेकी छन्। जहाँ उनी तनावमा छन्। हातका पाँचवटै औंलामा औंठी छ। एउटै औंलामा दुइटो औंठी पनि देख्न सकिन्छ। अर्को एक ठाउँमा पनि छिन्, बेनिशा। यहाँ उनी महेश त्रिपाठीसँग टेबुलमा छन्। आमनेसामने रहेकाले यहाँ यी दुईबीच केही सवाद भइरहेको अनुमान लगाउन सकिन्छ। रिप्मा

कटुवाललाई पनि पोस्टरमा देख्न सकिन्छ। उनी आँखाभरि आँसु बनाएर रोइरहेकी छन्। पोस्टरमा निलो लाइट छ, यो कलरले चलचित्रको नामको टोन दिने प्रयास गरेको छ। पोस्टरले आशा र निराशाबीचको कथा अथवा उताचढावपूर्ण जिन्दगीको कथा सिनेमामा रहेको सकेत गरेको छ।

बलिराम चौहानको निर्देशन रहेको 'द ब्ल्यू लाइट' पुस १० गतेबाट प्रदर्शन हुँदै छ। उनको यो डेब्यु निर्देशन हो। यस फिल्ममा बेनिशासहित अप्पण थापा, आयुसमान देशराज जोशी, सुप्रीत श्रेष्ठ, महेश त्रिपाठी र सुरक्षा इटानी छन्। यस्तै, चलचित्रको बाल कलाकारमा रिप्मा कटुवाल र सहारा शर्माको अभिनय छ।

साइकोलोजिकल थ्रिलर जनरामा निर्माण भइरहेको चलचित्रलाई स्काइफल पिक्चर्सले प्रस्तुत गर्दै छ। 'द ब्ल्यू लाइट'को को-प्रोड्यूसरका रूपमा रमन ग्रे रहेका छन्। चलचित्रको छायांकन नरेन्द्र मैनालीले गरेका छन्।

नेपाली चलचित्रमा दर्शकको बढ्दो आकर्षण

काठमाडौं/मस- पछिल्लो समय प्रदर्शन भएका नेपाली चलचित्रलाई दर्शकले साथ दिइरहेका छन्।

केही वर्ष अगाडिसम्म चाडपर्वमा नेपाली भन्दा विदेशी चलचित्रको वर्चस्व देखिन्थ्यो तर पछिल्लो समय नेपाली दर्शकको प्रार्थामकतामा नेपाली चलचित्र नै परेको पाइएको छ। नेपाली कला र संस्कृतिसँगै सामाजिक कथा समावेश गरेर तयार गरिएका प्रदर्शनरत चलचित्रले दर्शकको साथ पाउँदा घरेलु बजारमा राम्रो व्यापार गरेका छन्।

चलचित्र विकास बोर्डअन्तर्गत रहेको 'बक्सअफिस २ सिनेपा'ले सार्वजनिक गरेको पछिल्लो तथ्यांकअनुसार नेपाली चलचित्र हेर्ने दर्शक वढिरहेको पाइन्छ। चलचित्र भवनमा प्रदर्शनरत 'परान', 'जेरी अन टप', 'जारी २', 'मन विनाको धन' लगायतका चलचित्रमा दर्शकको चाप उस्तै छ। आजदेखि प्रदर्शन भएको चलचित्र 'अभिमन्यु' च्याप्टर १' मा पनि दर्शकको आकर्षण वढेको पाइएको छ। उल्लिखित चलचित्रमा नेपाली समाज, परिवेश, संघर्ष र प्राकृतिक सुन्दरता लगायतका विषयलाई कदरमा राखिएको छ।

गत कात्तिक १४ गतेदेखि प्रदर्शनरत चलचित्र 'परान'ले घरेलुबजारमा रु १६ करोडभन्दा बढीको व्यापार गरिसकेको छ। पारिवारिक कथामा तयार भएको उक्त चलचित्रले स-परिवारलाई चलचित्र भवनसम्म ल्याउन

सफल भएको निर्देशक दीपकप्रसाद आचार्यले बताए।

नीर शाह, मदनकृष्ण श्रेष्ठ जस्ता दिग्गज अभिनेताले अभिनय गरेको उक्त चलचित्रमा बुवाछोराको कथालाई देखाइएको छ। उक्त चलचित्रमा केकी अधिकारी, महेश त्रिपाठी, पूजा चन्द, अञ्जना बराइली लगायतका कलाकारले अभिनय गरेका छन्।

चाडपर्वलाई लक्षित गर्दै प्रदर्शन भएका नेपाली चलचित्रमा दर्शकको उपस्थिति बढियो देखिएको छ। विदेशीको तुलनामा नेपाली चलचित्रप्रतिको आकर्षण वढेको देखिँदैछ। घरेलु बजारमा नेपाली चलचित्रले गरिरहेको कमाइले समय चलचित्र क्षेत्रलाई नै सकारात्मक सन्देश प्रवाह गरेको वितरक करण श्रेष्ठले बताए।

उनले दर्शकको विश्वास जित्ने चलचित्र आगामी दिनमा पनि तयार गर्न निर्माता तथा निर्देशकलाई आग्रह गरे। निर्देशक पुर्नन्दु भाले पनि पछिल्लो समय नेपाली चलचित्र हेर्ने प्रचलन वढेको महसुस गरेको बताए। विशेष प्रदर्शनी वा चलचित्र भवनमा पुगेर प्रदर्शन भएका प्रायः चलचित्र हेर्ने गरेको उनले जानकारी दिए।

'मिरमिरे'को टिजरमा बाबाछोरीको सम्बन्ध

काठमाडौं/मस- यम शोपाको लेखन तथा निर्देशन रहेको चलचित्र 'मिरमिरे'को टिजर सार्वजनिक गरिएको छ। माघ १ गतेबाट प्रदर्शनमा आउने चलचित्रको टिजर शुक्रबार सार्वजनिक भएको हो।

टिजरमा सिनेमाका मुख्य कलाकारलाई देखा सकिन्छ। टिजरमा बाबा र छोरीको इमोसनल सम्बन्ध देखाइएको छ। आमाको अनुपस्थितिमा बुवासँग रहेकी छोरी र उनीहरूबीचको इमोसनल सम्बन्धको कथा टिजरमा देखा सकिन्छ।

बुवाको भूमिकामा दयाहाङ राई छन्, जसले छोरी (साइसा गौचन)को लालनपालन र शिक्षाको जिम्मेवारी उठाएका छन्। यसका लागि उनी स्कुलमा काम गर्छन्। छोरीले जानबुझनामा नै आमाको अभाव महसुस गरिरहेकी छन्। यो दयाहाङले पनि महसुस गरेका छन्।

सिर्जना निडलेखु स्कुलकी शिक्षिका हुन्। उनी त्रिकोणामक प्रेममा रहेको छनक टिजरले दिएको छ। दयाहाङ राई र प्रकाश सपुतसँग उनी प्रेममा रहेको हो कि भन्ने सिनेमाको संवाद र दृश्यले देखाएको छ। टिजरको अधिकांश समय दयाहाङ राईले ओगटेका

गरेका छन्। 'मिरमिरे'ले आमाको अभावमा बाउले हुर्काएका सन्तान र बुवाको इमोसनल जर्नीको कथा भन्ने टिजरले प्रस्ट पारेको छ। पारिवारिक कथा र इमोसनल यात्रा भएकाले दर्शकको नजरमा सिनेमा पर्न सक्ने टिजरले सकेत गरेको छ।

यासां फिल्मसको प्रस्तुति रहेको चलचित्रमा दयाहाङ राई, प्रकाश सपुत, सिर्जना निडलेखु, माओत्से गुरुङ, छुलिम गुरुङ, भोलाराज सापकोटा, साइसा गौचन, दिविशा पन्त, चिराग श्रेष्ठ र नमनराज गजुरेल छन्। निम्नु शोर्पा, छोड्बा लामा शोर्पा र आर्जुञ्जित शोर्पा निर्माता रहेको 'मिरमिरे'का सहनिर्मातामा गोविन्द वोहरा र सुदीप कुँवर छन्। यो चलचित्रको कार्यकारी निर्मातामा आरआर फिल्मसका सञ्चालकसमेत रहेका चलचित्र वितरक रोहित कट्टेल रहेका छन्।

वीरेन्द्र शाही लाइन प्रोड्यूसर रहेको यस चलचित्रमा सुदीप कुँवर मुख्य सहायक निर्देशक, सञ्जु थलाङ लिम्बु मेकअप र दिलिप पन्त निर्माण नियन्त्रक रहेका छन्।

चलचित्र 'मिरमिरे'को देशभर वितरणको जिम्मेवारी रोहित कट्टेल र रत्न श्रेष्ठको आरआर फिल्मसले लिएको छ।

'तरंग'मार्फत डेब्यु गर्दै वरुण

काठमाडौं/मस- मोडलिङबाट चर्चा पाइरहेका वरुण अधिकारी अब ठुलो पर्दामा डेब्यु गर्ने भएका छन्।

अभिनेता पदीपकुमार चौधरीको डेब्यु निर्देशनमा निर्माण हुन लागेको चलचित्र 'तरंग'मार्फत मोडल वरुणले ठुलो पर्दामा डेब्यु गर्न लागेका हुन्।

एक दर्जनभन्दा बढी म्यूजिक भिडियोमा अभिनय गरिसकेका वरुण अब पहिलोपटक फिचर फिल्ममार्फत दर्शकमाझ आउन

लागेसँगै उत्साहित छन्।

फिल्मको कथा, पात्र र निर्देशकको विश्वासले आफूलाई 'तरंग'मा जोडिएको वरुणले बताए। 'मेरो भूमिका शक्तिशाली छ। टिमको भरोसा मिहितले उतार्नेछु' उनले भने। आफ्नो पात्रलाई दर्शकले रुचाउनेमा उनी विश्वस्त छन्। यो चलचित्रको पटकथा लेखन पनि निर्देशक चौधरी स्वयंकै रहेको छ। फिल्म मनोरम प्रोडक्सनको ब्यानरमा निर्माण हुन लागेको चलचित्रको

निर्माता सुजन राई र तर्कराज जोशी रहेका छन्।

'सुरन्याचुरल लभस्टोरी' जनरामा तयार हुने 'तरंग'को छायांकन इटहरी, धरान, बेलबारी, चतरा, चितवन, वुटवल, पोखरा र भेडेटारलगायत स्थानमा हुनेछ। यो सिनेमाको छायांकन केही दिनदेखि बेलबारीमा भइरहेको छ। करिब २ करोड रूपैयाँ बजेटमा तयार हुन लागिरहेको चलचित्रको मुख्य भूमिकामा वरुणसँगै रविना केसी, वारत लिम्बु, कृष्ण थापा, सारा राई, उजल राई र उत्तम गुरुङलगायतका कलाकारको अभिनय रहनेछ।

चलचित्रका छायाकार महेश पौडेल रहेका छन् भने निर्माण नियन्त्रकको भूमिकामा रिजन परियार छन्।

गौर नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

गौर, रौतहट
मधेश प्रदेश, नेपाल

बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

प्रकाशित मिति २०८२/०८/२० गते

यस कार्यालयबाट मिति २०८२/०३/०८ गते गौर नगरपालिका वडा नं. १ मा Construction of Administrative Building Gaur Municipality को लागि विधुतीय बोलपत्र (ई विडिङ्ग) पेश गर्न प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०४/११ गते दिउसो १२ बजे सम्म दर्ता हुन आएका विधुतीय बोलपत्र मध्ये न्यूनतम मूल्यांकित सारभूत रुपमा प्रभावग्राही तपसिल बमोजिमको बोलपत्र स्वीकृतको लागि छनौट भएको हुँदा सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा २७ (२) को प्रयोजनार्थ सम्बन्धित सवै बोलपत्रदाताहरूको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

तपसिल

क्र.स.	ठेक्का नं.	योजनाको नाम तथा स्थल	छनौट भएको बोलपत्रदाताहरूको नाम र ठेगाना	सकार रकम (मु.अ.कर बाहेक)	कैफियत
१.	GM/NCB/W/42081/082	Construction of Administrative Building Gaur Municipality	Bans/om/Rns JV	3,71,30,060.00	

Sudurpaschim Province Government Ministry of Industry, Tourism, Forestry and Environment Province Tourism Development Programme Implementation Unit (PTDPIU) Dhangadhi, Kailali				
INVITATION FOR ELECTRONIC BIDS				
Date of First Publication:- 2082/08/17				
1. Province Tourism Development Programme Implementation Unit (PTDPIU) invites electronic bids from Nepalese eligible bidders for the following work/supply under National Competitive Bidding procedures.				
IFB No.	Name of Project	Bid Security Amount (NRs.)	Estimated Amount (NRs., Exclusive PS & VAT item)	Cost of Bidding Document (NRs.)
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-01	Construction of Nanakedar temple Bogtanruralmunicipality-07 Doti	1,40,000	48,69,519.35	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-02	Construction of BhumirajMandirBharanghar And DharmshalaNirm anDashrathchandMunicipality 10,Baitadi	90,000	34,07,305.52	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-03	Construction of Shiv Temple &Compound wall Dhangadhi Sub-Metropolitan-12, A Ganu,Kailali	63,000	24,19,407.42	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-04	construction of nanakedarfootpath and DharamsalaBogtan Rural municipality-07 Doti	70,000	24,35,938.4	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-05	Construction of Shiv Shankar Naag Temple Kailari Rural Manucipality-06,BankattaGanu,Kailali	63,000	24,22,294.35	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-06	onstruction of GausiyaMadarasMasjiiSewaSamajDhangadhi Sub-Metropolitan-1 & 2, Kailali	75,000	29,06,498.61	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-07	Ashigram Mandir Hatabhitra bhagawati mandir Naba Nirman Bhageshwar Rural Municipality 02 Dadeldhura	63000	24,25,720.57	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-09	Construction of ParsuramDham ma DharmashalaParsuram Municipality Dadeldhura	63000	24,25,246.08	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-10	Construction of DilasainiBhagwatiMandirNirman Purchudi Municipality 07	63000	24,25,016.28	3000
PTDPIU/WORK/NCB/2082/083-11	Kailash DhamAdhuroMandir ma BhautikSanrachananirman	3,21,000	1,46,01,872.35	3000
2. Bid Validity Period for all Contracts 90 (Ninty) days.				
3. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at the Province Tourism Development Programme Implementation Unit (PTDPIU) or Ministry of Industry, Tourism, Forest and Environment, Dhangadhi, Kailali, Sudurpaschim Province&PPMO's website www.bolpatra.gov.np.				
Unit Chief				